

Enigmística

Màrius Serra

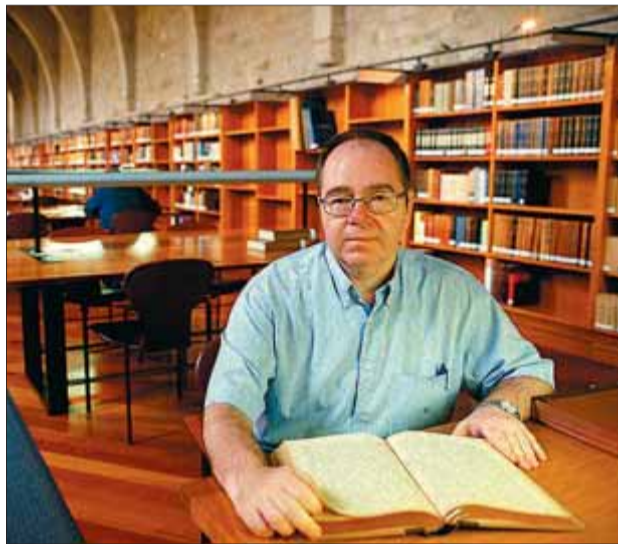
MariusSerra@verbalia.com

Refer & dum

Les cinc primeres lletres del mot *referèndum* formen un palíndrom

bàsic en la composició literària. Escriure és fer i refer, tantes vegades com calgui. Llegir és també refer camins. Ara que ens veiem abocats a un referèndum desconcertant i enverinat, em sembla procedent recupear un procés de lectura refeta que va protagonitzar Jordi Parramon mentre escrivia el *Repertori mètric de la poesia catalana medieval* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1992). Parramon va llegir al *Butlletí de la Reial Acadèmia de les Bones Lletres* (volum de 1985-86) un article del professor Peter Cocozzella en el qual aquest catalanòfil editava les set peces del poeta del segle XV Pere Torroella que es troben en un cançoner de la Hispanic Society de Nova York. Una de les set li va cridar l'atenció. Fa: "De moltes bondats io us veig abundosa / tostemps apartada de vicis e mal / de grans malvestats vivint freturosa / vós sou heretada de tot bon cabal / e no gens composta de seny variable / de cor virtuós dotada sens par / senyora disposta de gest amigable / en fet vicis no us puc apel·lar / ben sola sou vós del món singular". Aital lloança, d'un abrondament digne dels partidaris del sí al referèndum, duia a la rúbrica "Esparça de llaor i desllaor", i l'editor s'estranyava que no veia la desllaor ni la misogínia típica de l'autor per enlloc, i per això supo-

El lingüista Jordi Parramon. CRISTINA CALDERER

*Peter Cocozzella
sembla inspirat
en Pere Torroella
i Roís de Corella*

sava que el text era incomplet. Però Parramon ja havia topat amb alguna cobla equívoca d'aquelles que, tallant-ne els versos segons les instruccions del poeta, canvia de sentit. Va rellegir-se-la amb detenció i descobrí que els primers hemistiquis rimaven igual que els finals de vers. Com que això també passava en sengles cobles equívokes de Bernat Fenollar i Joan Roís de Corella, partí el poema en dues columnes i el va refer. Prenent primer els primers mitjos versos i després els segons queda:

"De moltes bondats / tostemps apartada / de grans malvestats / vós sou heretada / e no gens composta / de cor virtuós / senyora disposta / en fet vicis / [ben] sola sou vós / io us veig abundosa / de vicis e mal / vivint freturosa / de tot bon cabal / de seny variable / dotada sens par / de gest amigable / no us puc apel·lar / del món singular". De sobte, la lloança esdevenia una invectiva digna dels partidaris del no al referèndum. Ja havia aparegut la *desllaor* (i la misogínia) de Torroella. Parramon ho va fer saber a Cocozzella i publicà la descoberta en un article al mateix butlletí de la RABLB (volum de 1993-94). El que potser el perspicaç Parramon no va valorar prou és que el nom del catalanòfil Peter Cocozzella sembla inspirat en Pere Torroella i Roís de Corella.

Poesia

Anna Aguilar-Amat

*Benaventurances***Jocs de l'oca**

Universitat Autònoma de Barcelona

*Benaventurats aquells que no han trencat cap got,
que no van prémer poc ni tampoc massa
la copa amb què brindaven.*

*O aquells que van deixar-lo caure
sobre una superfície*

*tova de factures o de bolquers
o de baralles de cartes.*

*Els qui adquiriren duralex,
metacrilat o porexpan.*

O l'eucarístic copó massís dins l'or.

*Aquell que penjà a la paret una copa de vi pintada
per Dalí. Els qui desaren la vaixella dins la
vitrina amb els anells.*

*O aquell, que en ser ell mateix el recipient,
va deixar d'existir a mans d'un altre.*

Benaventurats els no poetes.

*Visquin les fonts; els tolls com aquest
poema.*

Anna Aguilar-Amat. JUAN CARLOS HIDALGO / EFE

Càpsula

Carles
Hac Mor*L'artista
Cumella*

A l catàleg de l'exposició, a cura de Manel Clot, *Cumella. Processos escultòrics*, feta al Museu de Granollers, Clot, Daniel Giralt-Miracle i Jorge Wagensberg insisteixen en la condició d'escultor, d'artista, de Cumella. Tots tres incorporen l'obra de Cumella a l'àmbit de l'escultura, de l'art. Hi escriuen que ell, mitjançant la ceràmica, es va allunyar de la tradició terrissaire per instal·lar-se en un territori netament escultòric; que "era un escultor que s'expressava amb la ceràmica"; que va transformar "en activitat artística l'ofici après del seu pare". Sí, malauradament, encara cal recalcar l'evidència indiscutible que Cumella és artista, perquè si bé ell ha gaudit sempre d'un gran reconeixement com a ceramista, potser sovint aquesta qualificació ha comportat el prejudici, classista i tronat, que un ceramista no és ben bé un artista, o que ho és menys que no uns altres. Si de cas, hi ha ceramistes i ceramistes, i fa lleig d'establir jerarquies. Cumella és tan artista com Hans Arp, Miró i Picasso, per esmentar-ne alguns amb què va convergir. Fet i fet, Cumella va transcendir tant la ceràmica com l'escultura. A la seva obra diquem-li art i afegim-hi un seguit d'adjectius superlatius.

El quiosc | Pepo Tamarit

Quaderns de pensament

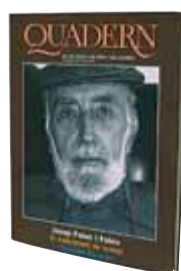
Número 21. Fundació Trias Fargas
Barcelona, abril, 2006

Revista en format llibre dedicada en aquest cas a *Immigració i govern en nacions minoritàries: Flandes, el Quebec i Catalunya en perspectiva*.

El contemporani

Número 31-21. Editorial Afers
Catarroja, gener-desembre, 2005

Canvi de disseny d'aquesta revista anual i en format llibre que, en aquesta ocasió, escampa dibuixos de Perich entre els molts articles.

Quadern

Número 155. Fundació Ars
Sabadell, abril, 2006

Una entrevista al poeta Josep Palau i Fabre obre aquesta edició, en què també se'ns parla del sociòleg Zygmunt Bauman.

Literatures

Número 3. AELC
Barcelona, segon semestre del 2005

Revista bianual en format llibre de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana amb articles d'A. Chavarria, A. Broch, L. Julià...

Quimera

Número 271. Ed. Intervención Cultural.
Mataró, maig, 2006

El dossier està dedicat a les poètiques post-11-S, *La primera literatura del siglo*, coordinat per Lluçia Ramis.